

AKATALPA

Mayıs 2015 - Sayı 185

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Yusuf ALPER

TEZGÂH

Zaman kötülük üstüne kurmuş tezgâhını
Nereye dönersen dön gidersen git
Sonsuz derinliklerden çıkarıp parlatıyor
Asıyor göğsüne gerinerek madalyasını
Kötülükler prensi kötülükler madalyonu

Prencesi de olabilir, neden olmasın
Yarıyor prensler prenseslerle
Birincilik daima prenslerde kalıyor
Her gün bir kadın öldürülüyor bir köşede
Her gün bir erkek karısının katili

Bu ne zulümdür, biter mi bilinmez
Görünmez bir ağız her gün her an üflüyor
Sahne arkasından dünyaya kötülükler saçıyor
Oysa bir zamanlar insan, dünya...
Ne yana gitsek iyilikler yansıyor

Bir bitmez acının firdöndüsünde
Karanlık kuyulara düşmüş
Çırpınıp çırpınıp gömülen biziz
Kimi bekliyoruz, kurtarıcı yok artık
Kim adam edecek bizi, hangi dikta hangi iz

Necati ALBAYRAK

KALPSİZ RÜZGÂRLAR

kuşlardan sonra
kanatları kocaman
kalpsiz rüzgârlar

ne varsa uçtu
hüzün çöktü avluya
şaşkın kasırga

alıp birini
vurdukça ötekine
dünya toz-duman

yağmurdan bilgi
yeryüzüne tutunmak
eskice yalan

geldiğim gibi
giderim dedi işte
aksayan leylek

Mustafa Ergin KILIÇ

SOĞAN ÇİÇEĞİ

soğan kokmaz soğan çiçeği kokar elleri
anemon siklamen dağ çiğdemi

civan perçeminin
güneş görsün diye bir semender
kaldırır da perçemini

kalbime leylimley'i üflerken
bir leylimotu
zülfü düşer gecenin antik şehirlerine
ay gelir gider tarar
dolaşıklığın gizemi açılınsın diye

bir çakal alnını sabaha açar
çakal nergisinin
gün değsin bir kere
öpsün bir dere

bir hayıt kuşu kayıttına alsın
acı çiğdemini ekşimiş sütleğenin
ayaklarına deniz suları inmiş semenderin
dediklerini

ışık sığına karanlık toplayan sığıla ağacı
sığ sulara dip kuyular açan şiir toprağı
bir çağlayı gelip gidip
şekerpareye çeviren güneş ışığı

ey elleri soğan çiçeği
anemon siklamen dağ çiğdemi
hangi çiçekten bir yaprak koparsam
gövden eksilirdi

Tahir Abacı, Döndü Açıköz, Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, Yusuf Alper, Serap Aslı Araklı, Gökhan Arslan, Sevil Avşar, Naci Bahtiyar, Perihan Baykal, Onur Bayrakçıkan, Fırat Caner, Anıl Cihan, Gülhan Tuba Çelik, Rasim Demirtaş, Hasan Efe, Altay Ömer Erdoğan, Özgün Ergen, Osman Serhat Erkekli, Elif Firuzi, Ozan Genç, Umut Göksal, Aytekin Karaçoban, Beytullah Kılıç, Mustafa Ergin Kılıç, Cihan Oğuz, Mustafa Oğuz, İbrahim Oluklu, Hızır İrfan Önder, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Yusuf Saraç, Cihannur Selenga, Mustafa Burak Sezer, Burcu Tatlıses, Erkut Tokman, Leyla Türkeri, Erol Yılmaz.

SİVRİ DİL, HÂLDEN HÂLE...

Tahir ABACI

Hasan-Ali Yücel, sonradan eşi olacak genç kızı, sur dışındaki bir semtte bulunan evinden alır; tramvaylarla aktarma yapıp Bebek'e giderler, yerli filmlerin meşhur mekânı olan tepelere çıkarlar, çimenlerin üstüne yayılıp denizi seyrederek. Sonra iki genç sevgili arasında yaşanabilecek başka şeyler de olur, ancak Yücel'in eline iğneler batmaya başlar. Çünkü, "şık bir fistan"ı olmayan yoksul kız, ablasının nişan elbisesini giymiş, ancak abla daha toplu olduğu için elbise teyellerle, iğnelerle onun bedenine ayarlanmıştır. Bunlar "mahrem" şeyler ise günahı sevgili oğulları Can Yücel'in boynuna, "İğneli" şiirinde, üstelik daha ayrıntılı olarak ayan beyan eder. Sonra da şiiri şöyle bağlar: "*O gün, o çayırda, o an / Düştüğüm için ben anamın imgelemine / Yaşamda da, şiirde de / Böyle iğneli konuşmaklığım*"

Biliniyor, "sövgü"yü bile güzelleştiren, başka deyişle ağzına sövgü bile yakışan insanlardan biriydi Can Yücel. Sövgü, onda tıpkı şiirlerindeki gibi başlı başına bir kelime oyunu, bir metaforu. Elbette insanları güldürsün, eğlendirsün diye söylenmeyen, karşılığı olan, derin bir anlama doğru yarıp geçen ve toplumsal-siyasal-kültürel göndermeleriyle tam yerine oturan bir zekâ gösterisiydi. Onu ilk kez ben bir ortaokul öğrencisi iken, 1966'da Malatya'da toplanan TİP kongresinde tanıştım. İstanbul'da fazla yakınında bulunmadım ama çeşitli vesilelerle karşılaşma, sohbet etme fırsatım oldu. Son kez Üsküdar iskelesinde rastlamıştım ve birlikte Çağaloğlu'na kadar gitmiştik. Söz ansiklopedilerden açılmıştı ve Can Yücel, bizdeki ansiklopediciliği eleştirirken, "ansiklopedi" kelimesindeki "n" harfini bir önceki harfle değiştirerek ve heceleyerek bir metafor yapmadan duramamıştı.

Ağzına sövgü yakışan bir başka insan daha tanıdım, elbette yine bir şair: Ahmed Arif. Yalnız bir kere ve birkaç saat sohbet edebildiğim Ahmed Arif'te ise sövgü, ortaya salınan, sonra bir başka cümlede ucu yakalanan, sövgüyü hak ettiğine inandığı kişileri bloklaştıran bir olaydı. Onunla yaptığım ve hayli ilginç olan sohbetin ayrıntılarını, tabii bazı kelimeleri hiç anmayarak, bazı kelimelerin yerine nokta işareti koyarak, *Varlık* dergisinin Temmuz 2000 tarihli sayısında yazdım. Ancak, bir şiirinde "Çukurova yiğidi"nin sövüşüne övgü yaksa da, sivri dilin izlerine Ahmed Arif'in şiirinde pek rastlanmaz, çünkü toplumsal mücadeleyi, lirizmi ve trajik olanı öne almıştır.

Sövgü, daha bir çok şair ve yazarın gündelik hayatının rengidir. Sözgelimi, Orhan Kemal ile Sait Faik'in karşılaşmaları, tam bir karşılıklı "sövgü şöleni" biçiminde geçmiştir. Gel gelelim, metinlerinde ikisi de "sivri dilli" sayılmazlar. Sait Faik, hikâyelerinde de çoğunlukla "şiirsellik" kelimesi ile anlatılan bir atmosferin ya da iç dünyaların ardındadır. Orhan Kemal, metinlerinde yeri gelir sövgüye de yer verir ama eserlerini kuşatan "humour", sıcak insancılık dilinin sivrileşmesine engeldir.

Sivri Dil Yoluna...

Sevgi ile nefret, tutku ile vazgeçiş arasındaki yolun kısa olduğu sık söylenir. Gerçekte uzundur, ama birinden biri derinse sarkaç öteki uca daha hızlı savrulur. Divan Edebiyatı'nda en ateşli aşk gazellerini söyleyenlerin başında Nef'i gelir. Dillerde gezen şu beyti bile tek başına onun kişiliğini özetliyor: "*Derdim*

nice bir sinede pinhan ederim ben / Bir ah ile bu âlemi viran ederim ben". Böylesine yoğun bir duyarlılığı olan şairin öteki uca çok hızlı biçimde sürüklenmesi, şu tür dizeler yazması bir bakıma şaşırtıcı değil: "*Fırsatı sen bu semti bilmezsin / Eyleme gel yok yere cenk / Sana kaç kerre dedim anlamadın / Sözde mazmun gerekdir a pezevenk*" Babası dahil, herkes için hicivler yazmış olan Nef'i, bir kere daha yeminini bozar ve vezir Bayram Paşa hakkında bir hicviye yazar. Paşa'dan yediği öfkeli bir firçanın ardından onu alıp götürün çavuşbaşı, "*Gel Nef'i Efendi, odunlukta hakkında hiciv yazılacak birisi var*" der. Odunlukta kendisini bekleyenin Azrail olduğunu anlayan Nef'i'nin dili tam çözülür, artık şiirsel yergiyi, yani sanatlı sövmeyi bir yana bırakıp, açık açık sövmeye başlar, padişah dahil, aklına gelen herkesi "s... s...." ölüme gider. Cesedi mezara bile gömülmez, Marmara'nın sularını boylar ve Nef'i de "sivri dil şehitleri" arasına karışır.

Sivri dil, çoğu kez "düzen bozucu" işlemi görür, oysa her zaman öyle değildir; hatta bazen sıkı bir düzen yanlısıdır. Sözgelimi, Osmanlı hiciv geleneğinin en ünlü şairlerinden birisi olan Eşref'in sesi en çok yolsuzluklar karşısında yükselir, rüşvet yiyenleri, çıkarına bakanları diline dolar. Hatta "*Eylemem ölsem de kizbi ihtiyar / Doğruyu söyler gezer bir şairim / Bir güzel mazmun bulunca Eşrefâ / Kendimi hecveylemezsem kâfirim*" diye bıçağın ucunu kendi karnına dayamaktan bile kaçınmaz. Üstelik kendisi de bir kamu görevlisidir, kaymakamlık yapmıştır. Sadece o değil, Ziya Paşa, Namık Kemal, Şinasi, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp gibi, daha yüksek makam sahibi şairler de, kimi şiirlerinde dillerini bilemişler, eleştiri ve yergi okları fırlatmışlardır, ama bunu yine kamusal bir görev duygusuyla, sistemin belli bir etik çerçevesinde restorasyonu doğrultusunda yapmışlardır. Oysa onlarla aynı yüzyılda, ama başka bir toplumsal ortamda yaşamış bir şair, Charles Baudelaire, dilinin ucunu çok daha başka amaçlarla sivriltilmişti: Kopkoyu yalnızlığını daha da pekiştirmek için. "*Herkeste tiksinti ve korku duygusunu uyandırdığım zaman, yalnızlığı fethetmiş olacağım!*" diyordu. Bir keresinde görüştüğü bir kamu görevlisi, "*Ne yazık ki, seçtiğiniz konular o kadar... o kadar...*" diye tepkisini ortaya koymaya çalıştığımda, soğuk biçimde "*O kadar ne?*" diye sorar, "*Ürpertici ve sevimsiz*" cevabını alınca, şöyle der: "*Mösyö, sadece ahmakları şaşırtmak için!*"

Uçlarda Gezen Dil

Kendisinden otuzüç yaş büyük Eşref'le sıkı bir dostluk kuran ve ondan bir hayli esinlenen, hatta ünlü neyi nedeniyle onun "*Bâdemâ kalmadı hâcet nefese / Kamışı şimdi g.tünden çalıyor!*" biçimindeki hicvine de hedef olan Neyzen Tevfik, bohem hayatıyla, irkiltici davranışlarıyla Baudelaire'e benzer. Ancak dili, ondan çok daha keskindir ve yergi şiirinin oldukça ilginç örneklerini vermiştir. Öyle şiirleri var ki, sansürsüz aktarmak imkânı yoktur. Bir şiirine "*Alemin bağızârını s..... / Sünbül-ü verd-ü hârını s..... / Andelib-i nizârını s...../ Hasılı nevbâharını s.....*" diye başlar, aynı redif sonraki dördünlüklerde de yinelenir. Hemen belirtelim, aynı redifi ilk kez o kullanmamıştır; kula kulluğa karşı çıkışı açısından Ramis Dara'nın ilginç bir yazısına da konu olan (*Kırık Amfora*, Yapı Kredi Yayınları) 16. yüzyıl divan şairi Hayretî de bir gazelini aynı redif üstüne kurar ve dokuz beyitte yineler: "*Bî-vefâdir kahbe dünyâ gibi bunlar bunlara / Kulluk eyleyen gidilerin perestârın s.....*"

Yoğun aşk duyarlıklarının şairi Fuzulî bile zaman zaman çileden çıkmış, yergiler söylemiş. Beşeri değeri olan bir yergi dizesi ise oldukça popüler: "*Selam verdim rüşvet değil deyu almadılar*". Halk şiirinde taşlama geleneği de, antolojilere sığmayacak kadar zengin.

HALEF İLE SELEF

Akşam yeni başladı, gitmeyin hemen
Daha karpuz keseceğiz, buz gibi hayal kırıklığına
Rüyada koyun kovalayacağız
Kazayı kılacağız imsakta
Cem evinde Zülfikâr parlatacağız
Fal bakacağız Okkalı Kahve'de
Oscar'lık filmleri 3 ay önce kapatacağız
[pasajdaki korsan Murat'tan

Gitmeyin hemen güneş erkenden sırtını döndü diye bu akşam
Daha kırıklarımızı toplayacağız yollardan
Eski sevgilinin kapısına siyah çelenk bırakacağız
Bol kekikli kokoreç yiyeceğiz dönüşte
Uzaktan kumandanın pilini bitireceğiz can sıkıntısından
Lama belgeselinde horuldayarak uyuyacağız

Kimse TC kimlik numaramızı, anamızın kızlık soyadının
ikinci ve sonuncu harfini öğrenmeden
Dert etmeden bizim yerimize ödenmemiş faturaları
Evde kalmış kızlara yazıklanmadan kompliman yerine
Buyurun, cehenneme geçelim usul usul
En köşeye geçip içimizden güreleyelim

Karpuz mevsimi değil tamam, gitmeyin ama
Daha unutulacak yeminler var
Yırtılacak hızlı tren biletleri
Utanacak kusurlar, herkesin bildiği sırlar
Gitmeyin işte, bu akşam hepsini elden geçireceğiz
Sabah tek bir günah teslim etmeyeceğiz Allah'a

Modern şiirimizde de sivri dil işlerliğini sürdürdü. Bu tür şiirlere baktığımızda, sivri dilin hiç bir zaman bir kararda durmadığını, bazen çığırından çıkmış bir öfkenin, bazen dingin bir alayın aracı olduğunu ve dolayısıyla öfke ile ironinin akrabalığını kanıtladığını görüyoruz. Nâzım Hikmet'in, davayı terk eden eski dostları ya da Peyami Safa, Yakup Kadri, Kadrocular, vd. hakkında yazdığı "*hiciv vadisinde denemeler*", sadece kişisel bir öfkenin dışı vurumu olmaktan çıkıp, bir siyasal arka plana da otururlar. Aziz Nesin de, hikâyeciliği tarafından gölgede bırakılmış olmakla birlikte, oldukça yaman bir yergicidir, ilk kitabı *Aziznâme*'den başlayarak ölümüne kadar o tür şiirler yazmaktan geri durmadı.

"Garip" akımıyla başlayarak ironiye daha sık uğramaya başlayan pek çok şair, dilin bu uç halinin değişik renklerini yansıttılar. Şiirlerini bütünüyle ironi üstüne kuran Metin Eloğlu ve Can Yücel, bu konuda özgül bir alan oluştururlar. Bir de şair ve yazarların kendi aralarında dolaşımda olan, ama zaman zaman anı çatlaklarından sızan "kapalı devre" şiircikler var. Orhan Veli'nin "*Nurullah Ata / Soğan salata!*" beyti gibi. Yahya Kemal'in ve başka şairlerin de benzer şiircikleri zaman zaman yayımlandı.

Toplumsal hayatta ve şiirde dil, bazen "mermi"ye benzetilir, bazen "bıçak" ya da "süngü"ye. "Başım belaya girmesin" diye silahınızı evde bırakabilirsiniz, ya dilinizi?

AYNA

"Görünen şeyler, görünmeyen şeyleri gösterirler."

-Anaksagoras

görünmek, görünmek bana yetmiyor!
bir ağacın rahatı kaçsa,
uzaklarda bir sevmek vardır,
bir sevmek bütün öteki sevmelerden başka!
bunu bir kalp anlar, bir de kalbi okuyan ayna,
oysa ağacın rahatı kaçmıştır ve vebalıdır orman,
orman, orman olmak bana fazla!
varlığın evinde gündelikçidir şair,
belki sonsuzluğa ulaşır bu hızla,
vebalini taşıyamam bu kösnül aşkın,
her gün yeniden yeniden öldüğüm,
ayna ayna söyle bana, gideri var mı bu çağın,
gördüğüm kördüğüm.

HER GECE

Hüznüm, en zalim hafızam benim
Eski bahçelerde üşüyen kuş
Bir şarkı, aharlı sayfalarda
Sözleri usulca kurutulmuş

Apansız yağın birkaç güvercin
Kanatları şiir yazar denize
Bir dize, henüz ağın gecenin
Benzer saçlarında belki bize

Kuşanır şehri bütün hayaller
Göz göze gelir bulutlar birden
Neşem buhurdur, dökülür hüznüm
Usta bir demircinin ellerinden

Hüznüm, en zalim hafızam benim
Karanlık sokaklar gibi her gece
Aynı bahçenin gülünü anlatır
Başkasını değil, onu sadece

KENDİMİ ÇOK BEĞENİYORUM

Ozan GENÇ

Geçen ay, bir etkinlikteydim. Boğazım kurumuş, adı gerekmez birinin sıkıcı konuşması başlayınca gidip bir şeyler içeyim diye çıktım, tam suyu tepeme dikerken ensemde bir şaplak. Üstüm başım sırlıklam. Döndüm, sivri sakallı, gözlüklü gençten bir tip, ilkin tanımadım.

“Ozancım n’aber” deyince sesiyle kendini ele verdi: Bizim köylü şaşal Memedali bu, bir kaç yıl öncesine kadar “abi abi” diye çevremde dolanır durur, benim şiirlerime hayran olduğunu söylerdi. O zamanlar böyle kılıklarda değildi, uzun kol gömlek giyer, sakalsız yüzüyle ebleh ebleh bakardı.

“Ne zamandan beri Ozancın oldum ulan?” dedim kizgınlıkla.

Oysa herif yılışık.

“Abicim *Akatalpa*’daki yazılarını okuyorum. Hep derdim, abicim şiir yazmasa da hep bu tür yazılar yazsa... Gerçi bazen biraz extrem kaçıyor, fazla iratbl oluyosun ama iyi gidiyosun Ozancım, bayılıyorum vallahi. Yaz işte ufak ufak... Fırsat buldukça bi göz atmaya çalışırım ben de...”

“Sen git de dedenin tarlasında çift sür ulan, adam bi başına kaldı köyde” dedim.

“Ozancım seni anlıyorum, bankanın dergisinde senin şiirlerini değil benimkileri yayımlıyorlar diye kızgınsın, ama abi, sen de biraz demode kaldın...”

Anladım, bizim utangaç, bir zamanlar evimi yol, kitaplarımı sebil etmiş, ayakları kokar delikanlı adam olmuş, kendisini çok beğenir olmuş; şişede kalan suyu başından aşağı döktüm, arkamı döndüm, yürüdüm gittim.

Arkamdan “eşşek şakası” filan diye söyleniyordu eşşek herif, artık kendisinin yaptığı ne şakası ise... (Usumdan geçen sözcüğü yazmayayım şimdi).

Eve döndüm, posta kutusunda başlık altında “şiirler” yazılı bir kitap. İhsan Kılkanat’tan. Açtım, ilk sayfaya şöyle yazmış: “*Şiir eleştirilerini beğeniyle okuduğum Ozan Genç kardeşime sevgilerimi sunarak*”. Bu da yaşça benden epay küçüktür, geçmişte bana “büyük ozansın abi” deyip çevremde dönenlerdendir, hatta şiirlerim için uyduruk bir yazısı da vardır. Ona şöyle bir sağlık-dileği sayısal-iletisi gönderdim: “*İhsan kardeşim, öykülerini ya da denemelerini - artık her neyseler - bir kitapta toplamana çok sevindim. Söz vermiş gibi olmayayım ama bir ara göz atmaya çalışacağımı umuyorum.*”

Akşam, Nedret Kudret uğradı. Yerinde duramıyor. Soluk soluğa:

“Nasıl beğendin mi?”

“Neyi beğendim mi?”

“Şiirimi Ozancım şiirimi. Bu ay *Ay Işığ*’ı dergisinde çıkan şiirimi. Ben çok beğendim”

“Görmedim ki. *Ay Işığ*’nda şiirin mi çıktı?”

“Aşk olsun Ozancım, vallahi aşk olsun”

“Peki sen beğendin mi?”

“Beğendim dedim ya. Çok güzel yazmışım...”

“Seninkini demedim”

“Neyi beğendim mi peki?”

“Benimkini, Nedretçim benimkini. Bu ay *Ay Işığ*’ı dergisinde çıkan şiirimi”

“Görmedim ki. *Ay Işığ*’nda şiirin mi çıktı?”

“*Ay Işığ*’nda şiirim çıktı. Çok güzel bir şiir. Çok beğendim”

Açtım gösterdim. Sağolsun, Zülfü başta bir yere koymuş şiirimi, tek sayfaya da yerleştirmiş. Nedret’in şiiri ise arkalarda bir yerde, üstelik tek sütuna sıkıştırılmış. Yüzü bir tuhaf oldu Nedret’in, utançtan mı, hayır kıskançlıktan. Zaten duramadı, çayı bile yarım bıraktı, çıkıp gitti.

Dergide bir yazı gözüme çarptı. Osman Kemal Böbüroğlu, “Şiirsel İmge” üzerine döktürmüş. Şöyle diyor bir yerde: “*Türk yazınında şiirsel imge üzerinde çok konuşuluyor ama ne olduğu, ne olmadığı bilinmiyor, yanlış tanımlar yapılıyor ne yazık ki. Ancak bu konuda asıl suç bende, ‘İmge’ adlı yapıtımı bir türlü tamamlamadım gitti*”. Böbüroğlu’nun yapıtı çıkıncaya kadar yanlış tanımlarla yetinmek zorunda kalmamız çok acı geldi bana. Kendi yazılarımı düşündüm üzüncü, kim bilir nerelerde ne yanlış sözler söylemişim imge konusunda, Böbüroğlu imge kitabını bi türlü çıkaramadığı için. Vah ki vah bize...

O üzüncü sayfayı çevirdim. Güzin Dudu Menekşe ile şiir kitabı için yapılmış bir söyleşi. Baktım hiç de kötü değil. Söyleşiyi demedim, fotoğrafından söz ediyorum. İri, güzel, biraz zalim gözleri, hırslı, etli dudakları var. Söyleşiye şöyle bir baktım. “*Şiirsel bağlamın kendi etkileşim süreçleri gözetilerek yeterince kavrandığı görüşünde değilim... Bizden önceki kuşaklar etkili dizeler yazdılar ama bir bütünlüğe varamadılar... Gerçi bizim kuşak da, kendimi ayrı tutarsam, öyle sayılır... Ben, baştan bir ayrıç açarak, kendimi ayrı tutmasını bildim, şiirimin başkılığı ve başkalaşımı böyle başlar... Herkesle aynı şiiri yazdıktan sonra neden şiir yazayım ki dedim ve kendi sesimden yola çıkmayı yeğledim. Büyük başarımda en büyük etken bu büyük özgüvenim olmuştur.*”

Yanda Dudu’nun “*en sevdiğim şiirim ve Türk şiirinde önemli bir yenilik imliyor*” dediği şiirine de yer vermişler. Ben de çok başka, çok ayırtlı buldum: “*Sen gidersin hüznün kalır / Gizin kalır güzün kalır / Sen gidersin / Gittiğin yoldan güzün gelir / Sarı yapraklar gelir / Üzerlerine hüznün yazarım / Hepsini güzün yazarım / Altına Güzin yazarım*”.

Saklayacak değilim, bu tekerlemeyi okuyunca dengem bozuldu, umutla dergideki başka şiirlere baktım. Hepsini berbat, tek sözcükle okunmaz şiirler. Dedeme çekmişim, o da ne zaman televizyonda ya da radyoda kötü bir ezgi dinlese, dengesi bozulur, oturur kendi bir türkü söyler, bitirince dengesinin düzeldiğini eklerdi. Nineme de “Ünlü bir türkücü olacaktım, senin yüzünden olamadım” diye sitem ederdi. Ninem, “Etrafta karga bırakmadın, herif” deyince de kızır köpürürdü. Ben de ne zaman kötü şiirler okusam, açar hemen kendi şiirlerimi okurum. Gerçi dedem çok kötü türkü söyler, bu kez bizim dengemizi bozardı, benim şiirlerim ise çok güzel, dengeniz bozuldu mu, açın benim şiirlerimi okuyun, çok beğeneceksiniz...

Mustafa Burak SEZER

SADAKAT

sevda ağır bir yük omuzlarında
sabah kalkarken göğsüne oturur

sevmek ağır işçiliktir abiler
sadakata ise prangalı kölelik kadar zor

ama her şeye değer bir çift gözün
ışıl ışıl seni severken öpmesi

Aytekin KARAÇOBAN

1000 + 1 SORU

142
Göğün ince ve saydam taçyapraklarının
yabani zambağın morötesi diliyle buluşması gibi,
öyle içten,
öyle sırdaş
bedenine konuk olduğumda
nasıl erimez zırhım?

143
Yüreğim gibi çarpıyor şu gar;
büyük kentlere atardamar, toplardamar.
Peki garın önündeki ağaçlarda
sonbaharın altınları kaç ayar?

144
Her mevsimin kendi metni vardır,
okur sırası gelince.
Ne olurdu mevsimin biri
anarşistlik etse,
sırayı bozsa da
öteki mevsimlerden birinin metnini okusa?

145
Sözcükleri ecelleriyle ölmeye
bırakmayacak geçerli nedenlerim nedir?
Bilseydim onları dizer miydim yine
yaşam çizgisinin merkezine?

146
Ne çok seviyorum enginlikleri.
Geceyi, samanyolunu, okyanusu, dağı;
onların hısımları, akrabalarıyla dolduruyorum uzayımı,
hıştırları, şarkıları, nutukları, mırıltılarıyla,
patlamaları, çatlama, şimşekleri, öfkeleriyle...

Sahi, neydi ruh uzmanlarının
bu konuda buldukları mücevher?

147
Düşlerin kırıldı orta yerinden, düştün.
Her ayağa kalkışında korkularınla suladın
dolambaçlarını kaplayan sarmaşıklarını.
Şimdi aşka davetleri geri çevirişin
hangi hesabın toplamı?

İbrahim OLUKLU

YAZILAR GELİYOR DÜZELTİYE

İşi çok acele yazılar geliyor kapımı şu günlerde
Çalıştığım odayı bilmeyenler
Koridorda karşılaşınca hemen geliyorum
Diyenler, gelmeyenler
Pencereden gülümseyenler
Unutup servise doğru giderken akıl edenler

Biri daha var bunların içinde
Elini kolunu sallayarak geliyor o
Çalıştığım yer kütüphane
Bunu da biliyor
Hâl hatır
Gelirse de çay, kahve
Dağılmış kitapları düzeltiyor
Birkaç şiir belki de

Birkaç şiir belki de...

Mustafa OĞUZ

BİLDİRGE

Bunca yıl "iyi" adam oldum
Uslu durdum şu yaşama dek
Tek yanılsım AKP'ye oy vermek
Bundan kelli
Eşkıyalık edeceğim Orhan Veli gibi
Şiirler yazacağım
Twitler atacağım
Tüküreeceğim
Yanlış yapanın yüzüne yüzüne

Kirlenmemiş koyaklarda gezip
Duru suların içeceğim
Ahmet Kaya dilinden
Türküler söyleyeceğim

Temenna etmeyeceğim üç kuruşa
Bir lokma bir hırkaya razı olup
Dadaloğlu gibi
Dağlar benimdir diyeceğim
Satılığa çıkarmayacağım kalemimi

Sizler korkudan titredikçe
Kılıçtan keskin sözcüklerle
Dolaşacağım aranızda
Ben gidersem dünyada
Kemiklerinizi sızlatacak sözlerim kalacak

Şunu iyice anlayın işte
Kul köle olmayacağım korku devletinize
Onurumla yaşadım şunca zaman
Kalan nefeslerimi de
Onurumla tüketeceğim

"Zalimler için yaşasın cehennem!"

İKİ ŞİİR YORUMU

Sevil AVŞAR

I. Muhteşem Yalnız

Sistemin değerlerine ve hizalara başkaldıran özne son çare olarak rezil olmayı, çirkin olmayı, kötü kokmayı vs... göze alarak sistemi hiçleyebilir. Pasif bir direnişle de olsa baş edebileceğimiz bir yerdir o yıllarda dünya. Sistemle hiçbir şekilde uzlaşmaya yanaşmayan ama insanlık için küçücük de olsa bir umut beslemeye hazır; şairlerin diline pelesenk olmuş “yalnızlık” temasına istihzayla bakıyormuş gibi görünse de enformasyon çağındaki insanların sidikli, rezil, süpürge saçlı, kötü kokan yalnızlığını ironik bir dille öngörmüş kocaman bir “Can Baba” var karşımızda. Duruşuyla sistemin çarklarına fiilen de çomak sokmuş bu yüzden takibata uğramış bir Can Yücel... İtirazını en çok da kendini hiçleyerek dile getirmektedir. “Sizin değerli bulduğunuz hiçbir şeyi önemsemiyorum, değerli bulmuyorum” diyerek sistemi ve savunucularını yok saymaktadır. Bu kadar ileriye görebilmiş olmasına rağmen son dizelerdeki iyimserlik ve umut, maalesef insana dair hiçbir umudun kalmadığı çağımızda karşılığını bulamıyor. Günümüzün toplumunun ve insanının fotoğrafını o gündün çekebilmiş olan bilinç, bireylerin absürde nasıl boyun eğeceklerini, sidikli konteslerini birbirleriyle nasıl yarıştıracaklarını görememiştir.

Sanal bir dünyada sanal insanlarla iletişime mahkûm edilen ve bu mahkûmiyetlerinin farkında olmayanların burnu sidik kokusunu da alamayacak bir süre sonra. Çünkü koku alabilmek için yüz yüze ilişki gereklidir. Değil mi ki imtiyazsız sınıfsız tüketiciler ordusu olmaya razı olduk öyleyse amorf kitleler olarak çöpçülerin elleriyle okşanmayı da hak etmiyoruz ve muktedirler sifonu çekebilir artık hepimizi hak ettiğimiz kanalizasyona göndermek üzere...

II. Malumu İlam

“Üçünü Şahsın Şiiri” kentli bireyin şiirimizde yeni yeni boy gösterdiği bir dönemde yazılmıştır. Şiirin fonunda görülen liman ve gemiler belki uluslararası ticaret de yapılan modern bir kentte yaşanan bir aşka tanıklık edeceğimizi ima ediyor. Bir aşk hikâyesindeki üçüncü şahıs olmaktan duyulan acıdan anlıyoruz ki şiirin yazıldığı yıllarda aşk hâlâ yürürlükte ve aşkın tarafları da olsanız, üçüncü şahıs da; dünya hâlâ yaşanmaya değer bir yerdir. Garip şiirinin yalınlığının yağmalandığı yıllarda sinematografik öğeleri ve imgeleri çokça kullanan Atilla İlhan İkinci Yeni’nin habercisidir adeta. Birçok şiirinde olduğu gibi bu şiirinde de imgeler aracılığıyla bir şölen sunmuş; çöp gibi ince, hayırsız, öldüreceğinden korktuğu, güldü mü cenazeye benzeyen bir “oğlan karşısında duyduğu kıskançlığı” gösterişli bir dille aktarmıştır. Aşk olunan kızın bu aşktan haberi bile yoktur ve şiirdeki bireyin çaresizliği son dizelerde zirveye çıkmakta; bütün üçüncü şahısların trajedisini iliklerimize kadar hissetmemizi sağlamaktadır. Şiir kişinin dışarıda kaldığı bu aşkın karşısında böylesine edilgen bir duruş sergilemesi; kıskançlığının son boyutunun sadece “öldüreceğinden korkmak” olması; modern, kentli bir bireyle buluştuğumuzu söylüyor bize. Günümüzün vahşi ilişkilerini; aşk adına işlenen cinayetleri; günümüz insanların balon egolarıyla bir türlü tam manasıyla yaşayamadığı; artık varlığından bile kuşku duyduğumuz aşkı sorgulamak için bir fırsat sunuyor. O günlerin toplumunu, kentini, bireyini tüm açmazlarıyla kabul ederek mumla arıyor; bu günün devasa köylerine, enformasyon kirliliğinin alıklaştırdığı microp'lara tecessüsle bakıyoruz. Günümüzde herkes büyük şehvetle →

BİR BAŞKA 21 MART İÇİN...

Özgün ERGEN

Hızın kontrol edilemez olduğu bir çağda insanın kendi hakikatiyle yüzleşebilmesinin en görkemli yoludur şiir. Dünyayı sözcüklerle yeniden örmenin bilincidir. Yeryüzünde pek çok şey, aynı anda olup bitmektedir biz şiir yazarken: Bir yaprak kımıldamaktadır, bir işçi canı pahasına tehlikeye atılmıştır, genç bir kadın ıssız bir sokakta korku içinde beklemektedir, her gün yanımızdan geçen bir çocuk ayakkabı boyamak için gün doğmadan caddenin yolunu tutar. Biz bir sokağın ucundan dönerken, göçmen bir kız, biraz ötede dilenmektedir ve her gün daha çok kadın öldürülür. Bütün bunları görmeden şiirden nasıl söz edebiliriz? Bu dünyanın sancısını bedeninde taşıyan kişidir şair. Değilse, yazdığı her şey akıntıda bir boşluğu süpürür sadece.

Kapitalizmin dişlileri, bugün her zamankinden daha öğütücü bir devasalıktadır. Görünmezlik duvarı ardında yapay ışıltılı bir dünya... AVM'lerin, gökdelenlerin, bankaların diliyle konuşanlar, yanı başlarından geçen şiiri göremezler elbette. Körleşme, kaçınılmaz bir sonuçtur onlar için.

Görmeyi hatırlamak, böyle zamanlarda çok zordur. Hele de şiirle görmek... Ama tam da ışıltılı bir perdenin görünmeyenlerini, üç kuruş için hayatın bütün yükünü omuzlayanları, arkadaşsız ve yalnız bir çocuğu, şiddetli bir yaşama sürüklenen kadınları, azınlıkta kalanları ama en çok da kıydakileri anlatır şiir. Onların sesi olur ve onlarla birlikte çoğalmayı anımsatır. Bu nedenle iktidar tarafından kabul görmez, halk zaman zaman onu anlamaz. Şair, sonsuzluk için yazan değil, yazmaya mecbur olduğu için yazan kişidir.

Sonucunun ne olacağını asla bilemeyecek oluşuna karşın, sonsuza dek denemeyi, gözden geçirmeyi, yola en başından başlamayı göze almaktır şiir yazmak. Büyük resimde saklı olanı görebilme cesaretidir. Renklerle, sözcüklerle dans etmek, sokakları başka bir gözle dolaşmak, gazeteleri tedirgin olmadan okuyamamaktır.

Hakikatten kaçanların bir sığınağı değildir şiir. Günlük modaların, giderek bir iktidar lobisi oluşturan ve edebiyat adı altında kurulan içi boş topluluklara katılan yığınların değildir.

Kanayan bir dünyada tek başına varolmayı göze alıyor bugün şair. Ama çoğalmak fikrini de asla elden bırakmıyor. İnatla, bilinçle şimdide ve gelecekte çoğalma fikrini.

Bu yıl çok soğuk, karanlık ve şiddet dolu günler geçirdik. Hem insanın hem de şiirin baharı, daha başka kavramları da konuşabildiğimiz zaman gelecek. Bir başka 21 Mart'ta görüşmek üzere.

sadece kendisi ile seviştiği için herkes herkese üçüncü şahıs. “Akşamlar bir roman gibi bitmiyor; kimsenin gözleri diğerinin gözlerine değmiyor” artık ve aşkın yok olduğu bir dünya “felaketimiz oluyor, ağlıyoruz.”

Burcu TATLİSES

GÖLGE TURUNCU

Gölgesi saçlarında
Öyle ince ki tini
İçinden arkasındaki rüzgârı görünür
Gö+İgesi saçlarında
Seyrek kanatlarında
Hem kendini hem kendiliğini uçurur
Güneşi düne yolcular
Geceyi sessiz geçirir
Ayağına serçe inceliği takılır
Canı yanar bu yüzden
O da yüzünü devirir
Kaçar, tekinsiz birkaç heceye sığırır
Gölgesi saçlarındadır
Aklı kanatlarında
Oturmuş kadınlığın sofasında
Düşlerini kaderine örgüler

Mehmet RAYMAN

TANIMLAMA

bizimle gider
yolda belde kalan günler
içimiz yanıyor ama
kimselere sataşmadan
sımsıkı sarılıyoruz hayata

duvarlara yaslansak ne çıkar
yan yana gelen taşları dinlemez kimse
bize yarın bir gün der ama katlar kendini
bizim avuntumuz yerdeki karınca

aynı tavanı gümüşlüyor
ilk akşamdan doğan gece
ufkundan çavan güneşe gebe
yağmurla yıkanır gider kaygılarım
ıslak mendiller düşer gurbete

kendince giden yolcu
öyle kendini sıkma boş yere
belki bir yerden yağar üstümüze
gökleri kaldıran yağmur dolu
yenice gevşeyen toprakların yüzüne
bakarak söylüyor doğduğum yeri

derin kuyulara kaçan su
bir çıkış yolu bulur kendine
tanrım gün dönümü gelir çatar
ay karanlığında başlar ilk öpüşme

kaygılarına yenik düşenler
geceden çıkarmış akşamı sabahı
kıyılara vuran kırık dökük eşyaların
özüne değin işleyen tuz kırıkları
çıt çıt atıyor ateşi görünce

Gülhan Tuba ÇELİK

ÇÖL SAATİ

-rampalardaki ihtiyar kedilerin günlüğü şairine-

göz kenarında çizgi büyüten adam
yahut karartma gecesinde ışısız
dümdüz gülümsemi yaban ve kurak
bozkırın ıslandığı yağmurda, bir zamanlar
bıyığında çocuk saklardı
babaydı

topuğu suya değmeden daha aşkın
sakız sardunya istedi kum saatinden
kaldırımında üşümek kaldı adı
tane ve tahıl eskitirken kara kedi
saçını bahtına katan
akşamdı

sedef kutuda karanfil, nefesinde kakule
yüzünde mürekkep izi gökler
demlerken masasında kırgın ömrü
şapkasından yıldızlar dağıtarak
bütün günahlarını tanıya
fisıldadı

kadehinde, dağlanmış şehrin ihtişamı
ofelya! yahut parmak uçlarımda sancı
son soğuk da geçsin örse yatacak kış
şimdilik sakla sarı çiçeğin duldasına
yeşile ve suya küskün
serabımızı

aşk mı?
hırpani bir gülüştü yakamızda belki
çöllerde ve İbrani.

Elif FİRUZİ

ŞİİR BULUTLU KADINLAR

üstüme geliyor kalabalık;
sokak çukurları, yorgun yüzler,
korna sesleri, küfürler, bezgin bekirler

ben seğirdim yolundan seğırtmek, kaleden Boğaz'ı uçmak
[istiyorum oysa]

boş bir duvar dibi bulsam
otursam seni düşünsem! istiyorum

kesmiyor yine de hızını bende,
rüzgâr

deli gibi, elimde defterim, kalemim
elimden kaçacak bir dize diye
hem yürüyor, hem yazıyorum

bunu da gördü,
bunu da
çok şükür bu sokaklar
arkasında şiir bulutu bırakan kadınlar!

ÇAYIRI SAYIKLAMAK AMA HANGİ DİLDE?

Gökhan ARSLAN

Pepuğ kuşunun hikâyesini, sanırım ilk olarak Ferhat Tunç'un söylediği o güzelim 'Uçurum' şarkısında dinlemiştim. Pek çok insanın bu efsaneden haberi vardır ama yine de bilgisi sınırlı olanlar için, Dersim yöresine özgü olan ve Habil ile Kabil efsanesine de benzeyen bu hikâye için küçük bir hatırlatmada bulunayım. Hikâye iki küçük kardeşi anlatır; bir kız ve bir erkek. Anneleri ölünce babaları başka bir kadınla evlenir ve çocuklarının başına bir üvey anne getirir. Zalimdir üvey anne, serttir. Bir gün çocukları kenger toplamaları için dağa gönderir. Çocuklar topladıkları kengerleri kızın boynunda asılı duran torbaya koyarlar. Fakat kengerler torbanın altındaki delikten düşer ve torba boşalır. Bunun üzerine erkek kızı, kengerleri yemekle suçlar. Kız ise bunun aksini kanıtlamak için karnının yarılıp içine bakmasını ister erkek kardeşinden. Erkek, kızın karnını yarar ve içinin boş olduğunu görür. Kız kardeşini öldürdüğü için büyük bir vicdan azabına düşen erkek, tanrıya yalvararak kendini bir pepuğ kuşuna çevirmesini ister. Çocuğun dileği o gece kabul olur ve o günden sonra çocuk, dağlardan dağlara dolaşarak kız kardeşine yaptıklarını anlatır. Efsaneye göre, her bahar mevsimi, kengerler çıkmaya başladığında, pepuğ kuşunun da acılı ötüşü başlar.

Cevahir Bedel, Dersimli bir şair. Yani bu efsanenin içinden, o coğrafyadan çıkıp gelmiş. *Cevher Kapısı* (Şiirden, 2010) ve *Gece Yanığı* (Yazılı Günler, 2011) isimli kitaplarından sonra gelen *Çayırı Sayıklamak* (Yasakmeyve, 2013), bizleri pepuğ kuşu efsanesinin ortasında bırakıyor. Pepuğ kuşunun söylediği (öttüğü) rivayet edilen 'kim öldürdü/ben öldürdüm / kim yıkadı/ben yıkadım / kimdi gömdü/ben gömdüm' sözlerini bölüm başlıkları olarak seçen Bedel, böylelikle kitabını üç bölüme ayırmış. Her bölümün ilk şiiri bir ağıttan oluşuyor. Ardından ise "... ile" kalıbını başlık olarak kullanan şiirler geliyor.

Cevahir Bedel'in kitabı, açıkçası tematik anlamda oldukça bütünlüklü bir kitap. Bu açıdan bakıldığında, kitabın ne eksigi var ne de fazlası. Hatta kitabı okudukça şunu hissettiğimi de söyleyebilirim; eğer bu kitaptan bir şiir bile çıkarılmış olsaydı, pepuğ kuşunun efsanesinde okuyan için bir şeyler eksik kalırdı.

Çayırı Sayıklamak, her ne kadar sırtını bu efsaneye dayasa da, Bedel bu efsaneyi de yanına alarak farklı şeyler söylemenin peşine düşmüş aslında. Bedel'in kitaptaki en büyük derdi dil. Belki de erkek kardeşin pepuğ kuşuna dönüşerek, kendi dilinden uzaklaşmasından, kuşların diliyle yaşamaya başlamasından esinlenen Bedel, şiirlerini de bu temel üzerine oturtmuş. Kitabın hemen başında, Odiseus Elitis'in 'bütün bunların hiç olduğunu ve konuştuğum/ dilin alfabeti olmadığını biliyorum' alıntısının yer alması da zaten bu önermeyi güçlendiriyor. Elitis'ten yapılan bu alıntı, pepuğ kuşunun diliyle şairin dilini eşitleyerek, şairlerin bir alfabeti olmadığını vurguluyor güçlü bir şekilde. Yine kitabın ilk şiiri olan "1. ağıt"ın hemen başında yer alan 'söz de kirlidir kötü odalarda giyinir' (s. 13) dizesi, dile ve şair diline yüklenen anlamın bir göstergesi.

'anlamı yok artık yolların yol türkülerinin/ ıslıkla beni çağırın avuntuya tamam dedim' dizelerinin yer aldığı "Rüzgâr ile..." (s. 19) şiiri, pepuğ kuşunun dili ile şairin dilinin bulunduğu şiirlerden biri. Aynı şiirde yer alan 'seslenen ben miyim bir ölünün ardından' ve ses vermeyecek nasıl olsa o ölü' dizeleri de ölünün/ölümün diline götürüyor okuyanı. Bu açıdan

bakıldığında şair dili sadece kuşların diliyle değil, ölümün de diliyle aynı noktada buluşturuluyor.

Kitabın ikinci bölümü olan "Kim yıkadı/ben yıkadım"ın hemen girişinde yer alan alınlık olan 'karanlığı söyledin su boylarında/ ki sen yalnız ona inandın' dizeleri, kuşların ve ölümün diliyle eşitlenen şiir diline yeni bir alan daha açarak, bu sefer karanlığın diline yöneliyor. Sözün kirliliği, karanlık olması ve şairlerin yalnızca buna inanması, kitabın başındaki Elitis alıntısı da düşünülünce, gerçekten de alfabeti olmayan bir dili getiriyor aklı. Aynı eşitleme durumu "Ateş ile..." (s. 35) şiirinde bu kez 'ateş' kavramıyla dengeleniyor ve ateşin dili giriyor devreye: *o gün bugündür aksanım ters akar*. Ki aynı şiirde 'günde üç vakit oturup söküyor bizi şiir' diyen Bedel, aslında şiir derken, ateşi kastettiğini hissettiriyor bize. Aynı durum, "Boşluk ile..." (s. 40) şiirinde, 'zaten bilmezdim kitaplarda şiir filan olmayı' dizeleriyle de kendini gösteriyor.

Kitabın "Kim gömdü/ben gömdüm" isimli üçüncü bölümü, şair/şiir dilinin en az vurgulandığı bölüm. Ama yine de kitabın belki de en vurucu cümlesini "Kendim ile..." (s. 63) şiiri ile sona saklıyor Bedel: *o kadar yoksul ki kelimelerim giydirip gönderirim*.

Çayırı Sayıklamak'ı ilk elime aldığım, en çok merak ettiğim, Cevahir Bedel'in pepuğ kuşu efsanesine kimin gözüyle baktığıydı. Öldürülen kız kardeşin mi, öldüren erkek kardeşin mi, yoksa dışarıdan bir gözle mi? Açıkçası şairin kendini pepuğ kuşuna dönüşen erkek kardeşin yerine koymuş olacağı hiç aklıma gelmezdi. Ama şiirlerin arasında ilerledikçe, bunun da başka bir anlama kaydığını fark ettim. Evet, Bedel kendini erkek kardeşin, yani pepuğun yerine koyuyordu ama karşısına da öldürdüğü kız kardeşini değil de, öldürdüğü/yok ettiği bir aşkı, sevgilisini koyuyordu sanki. Pepuğ kuşu nasıl kardeşine yaptığından dolayı bir vicdan azabı çekiyorsa ve kendi dilinde bunu anlatıyorsa, Bedel de aynı şekilde bir vicdan savaşına giriyor ve kendi diliyle (şair dili) bunu anlatıyordu. Tıpkı "Kavak ile..." (s. 14) şiirinde dediği gibi: *senden sonra göğe sürmedim ellerimi/ değmedim karanlık örtüsüne zamanın/ dibindeyim suların ve mağaraların/ acıdan boğuluyorum ah sevgilim!// ah aşkım! sen bunu bilmiyorsun.../ her yanı tutan suyu görmüyorsun./ elimi göğsüne koyuyorum ıslak değilsin/ bense dibindeyim suların ve mağaraların*.

Bedel'in vicdani anlamdaki bu savaşı, kitabın birçok yerinde karşımıza çıkıyor. "Rüzgâr ile..." (s. 17) şiirinde *âğrıları saklar ya insanlar* ve *kırılıyor insan her durakta karşılaştığı kendine*, "Kar ile..." (s. 20) şiirinde *aşk ölmekten çok yaşamak değil miydi*, "Su ile..." (s. 32) şiirinde *boynuma dolanmaya yaşamayı çağurdım*, "Ateş ile..." (s. 35) şiirinde *ben yanarak akarım su yanarak akar*, "Uçurum ile..." (s. 54) şiirinde *ben ölümle gezirim bataklıkları ve müzeleri* ve "Kendim ile..." (s. 63) şiirinde *ilk kez içe batan kendimle denemiştim ölmeyi* dizeleri, öldürülen aşkın ardından duyulan pişmanlığı özetliyor. Özellikle kitabın son şiiri olan ve şairin karşısına 'kendini' aldığı şiir, bu açıdan bakıldığında vurucu bir final yapıyor: *ben içimde taşıdım sokakları, taşları ve ırmakları/ ah en kötüsü kentleri o karanlık koca gövdeleriyle.../ içimde taşıdım, kim gülümseyerek bakıp geçtiyse/ acılarıma, solgun bir menekşeye bakar gibi/ şimdi çokça eksikim, aslımı sorarsanız biraz fazla*.

Cevahir Bedel'in kitabın tamamı boyunca, sadece bölüm başlarında yer alan 'ağıtlar'ını saymazsak, bütün şiirlerde kendi karşısına bir kavramı aldığı görülüyor ve sırasıyla bir karşısındakinin, bir de kendi ağzıyla konuşuyor. Sırasıyla kavak, rüzgâr, kar, ölmez çiçeği, su, ateş, boşluk, geçmiş, yıldız, yaz ve kendim kavramlarını karşısına alan Bedel, her şiirde sanki bir atışmaya girmiş gibi karşısındakine konuşuyor. Ama karşısındakine söz hakkı vermekten de kaçınmıyor. Kendisi söylüyorsa, kavak ağacının söylediklerini de kabulleniyor. Kırıldığını vurgularken, rüzgârın kıldığını da dinliyor. Eğer yağın bir karsa söz konusu olan, ona erimek düşüyor. Ölmez

ESKİME

Eskiyoruz be üstad, eskiyen takvimlerle el ele
Düşüyoruz sarı yapraklarla günbegün yerlere
Gök çekiliyor üzerimizden sessiz sessiz ve ağırca
Daha arzulu çağırıyor toprak, şehvetsiz soğuk koynuna
Güneş nazlanıyor artık gülmek için çizgi çubuk yüzümüne
Yüzgörümlüğü istiyor her sabah her sabah gencecik boynuna
Ter ü taze fidanlar buluyor besbelli oynaşmak için kendine

Yıldızımızın ışığı sönüyor yavaş yavaş gök mahallede
Kesiliyor nasibimiz birer ikişer çarşı pazardan
Dillerden düşmeyen adımın üzeri tozlar içinde
Meyve vermeye nazlanıyor hayli doğurgan ağacımız
Tohuma durmuyor kaç zamandır buruş buruş kolları
Kuşlar konmuyor dallarımıza arzuyla iştiyakla
Bülbül şakımıyor artık, solmaktadır diye gülümüse

Eşkâlimiz çoktan ulaştırılmış sanki karşı yakaya
Nicedir uçuyor üstümüzde sabırsız nihayet kuşları
Fırsat kolluyor gibiler konmak için ömür dalımıza

17.07.2014

çiçeği açıyorsa o kapanıyor. Bazen karşılıklı bakışıyorlar suyla, bazen de bazen de ateşin yaktığı oluyor, ateşin ilk önce aslında kendini yaktığını unutmadan. Bazen bir boşluğun söylediklerinin yankısı oluyor, bazen de geçmişin yakınmaları karşısında suskunluğa bürünüyor. Bazen de tersine dönüyor bu durum; o uçuruma bağırıyor ama uçurumdan geri dönüyor bağırdıkları. Tıpkı yıldızların sorduğu sorulara yeni sorularla karşılık vermesi ya da yazın çağrısına ayak uydurması gibi. Ama en önemli çarpışmada yine son şiirde gerçekleşiyor. Hem kaçan hem de kaçılan insanın kendisi olunca, insanın anlamlandırılmakta zorlandığı, girift bir durum çıkıyor ortaya. Bedel, çarmıhını kendi elleriyle çakan bir peygamber ya da tabutunu kendi elleriyle yontan bir ölümlü gibi baş başa kalıyor vicdanıyla: *'kendimi sınamaktan gelirim, sorguya çekmekten/ darağacımı içimde gezdiririm inatla, elimde urgan'*.

Çayırı Sayıklamak, şair/şiir dilini bütün alfabelerin dışına atan bir kitap. Belki de bundandır şairlerin rüzgârla, suyla, ateşle ve de en çok kendileriyle konuşmaları. Ama başka bir açıdan bakıldığında da şairlerin bu dille konuşurken, birçok şeyi öldürdüklerini de imleyen bir kitap bu. Bu yüzden olacak ki işin içine ister istemez vicdan kavramı da giriyor. Yok ettiklerimizin ardından ağıt tutmamıza, daha da ileri giderek kendimizi lanetlememize sebep olan vicdan.

Çayırı Sayıklamak yaygın bir efsaneden yola çıksa da, yeni şeyler söylemenin peşine düşüyor ve ipucu bırakıyor satırların arasında. Okuyucuya da bu ipuçlarını bulmak ve bunu şimdiki zamanla özdeşleştirmek kalıyor. Kim bilir, belki de şairin hem öldürdüğü, hem yıkadığı, hem de gömdüğü kendisi ve vicdanıdır. Demiş ya Bedel: *'yol da değişir yolcusunu sırtından atınca'*.

KIRMIZI TUFAN

Bir baksan gözlerin göğü karartır
Aynı saatlerde yağar yağmur
Günlerce kapını yoklamaz eskici
Küfreder gibi konuşursun kafesteki papağana
Kim anlar seni o yalnızlıkta
Koyduğum gibi duruyorsa kolların

Bizden önce topluyor uçurtmasını her çocuk
İkimizin yerine düşürüyor yıldızları kadın
Nereden açılıyor yeryüzünün perdesi
Hangi pencerede eskidi kırmızısı
Kiminle omuzladın salı musalla taşından
Sen beni kimin yerine öldürdün

Uzun seferlere çıkıyor artık balıkçılar
En yakın liman yerle bir
Gözlerini denizde arıyor vurgun yiyen
Çoktan vurmuştur kıyıya sudaki tül
Bir kaptan denizden gemilerini çekiyor
Huysuz adam gibi dolaşılıyor gün

Dünyanın saçını tarasan sürgünde kesersin
Her gelene bölersin masaya çıkan zeytini
Ruhunun fahişesi aymazlık şımarık haller
Bozulmayan çarşafların yeni Meryem'i
Sevişmeden karışsın nur-u tufana
Neden birileri utanır kirlenince Eleni

Nasıl dokunuyor alevine ters dönen gece
Yaktın belki de kokum sinen resimleri
Hâlâ kalmaya hazır
Hâlâ hoş geldin-li duraklar
Hatırla bir trenden inip bir trene bindiğini
Neyi anlatayım daha kuşlara

Rahmi delinen gökyüzünü mü

Umut GÖKSAL**SIĞINAK**

Kaşıntıma bataklıktır tırnağım
Kıllarımı uzun alıp terlerimi yolsuz bıraktım
Suyla düşman tuzla akran oldum

Doğum günü yaz tatillerine gelen çocuktum

Batmak için kuşlar ve sular aradım
İnsan kendisinin butiğidir
Avm olmaya çalışırsa batar

Kuşkusuz : susuz ve kuşsuz

Perdeler ve içim
Geceye karışmak için
Açık pencereleri değerlendiriyor

AVLU SESLERİ

Hüseyin PEKER

AVLU SESLERİ

1. ses: Mekândan bilinir önce insan.

*bu kenti içime kim sakladı gregor
uyandım da bir sabah duvarlar, taş aynalar
uygun adım bir böcek avlunun ortasında
gölgesi yüreğimin çeperine çatılmış*

*hep mi birbirine açılır bu kapılar
say ki öteki için redifler, gem izleri
ya neyin dışındayım uzarken tenimde gün
neden çoğalıyor sayıldığım avlular*

II. ses: Voltadan geçilir sonra zamana

*hangi kendimden çıkıp geçmeliyim zamana
gün aşırı etimi tırtıklıyorken kefir
nere dönsem aynı ses, hep aynı tahtaboşta
boşluk ki yükseltidir, her boşluk bir yükselti*

*neyi koymalı peki, çatlayan o kabuğa
rüzgâr kolluyor hayli, avludaki bunaltı
bir sızı bu ipince ve yen ağrısı, derin
arda kalan ne dünden, yarın kalacak ne*

III. ses: Sessizlik adadır şimdi uzakta

*yaratılmamış şekli olmalıydı dünyanın
edip abi, ruhi bey ve yakup -çağrılmayan-
sesleri eşliyorum nice dir o adaya
uzunca bir karaltı, seçiliyor öteden*

IV. ses: Ve adalar ki o, arınmakmış anlamdan

öyleyse, susmalardan örülsün tüm avlular

Yusuf Yağdıran (*Çağrılmayanlar Adası*, Zimba Kitap, Mart 2015)

1- Genç şair neresidir? Hangi yaşta ya da hangi düzeye eriştiğinde genç şair etiketi çekilir şairin yakasından? Genç olup da şair yazan, ilke olarak da genç duyarlığı elden bırakmayan, modern doğrultuların yakınında işleyen her kişi, genç şairdir bizim için. Ee biraz da toplumsal kaypaklıkların uzağında duran. Azıcık sözünün eri, kendi şiir öğrendiği ağabey ve ablalara saygıyı eksik etmeyen, bu yüzden içine işlemiş iyilik perdesi her baktığı alanda okura çarpan bir edebiyat sevdalısı.

Yusuf Yağdıran da 1977 Elazığ doğumlu, öğretmenlik yapana kadar memleketine doymuş, biraz da Anadolu, hatta doğu çocuğu. Kitabın isminden başlayarak şiire, şaire hayranlık taşıdığı beliriyor gözümüze ilk bakışta. Kitabın ön sayfalarına Edip Cansever'in dizeleriyle giriş yapması ve kitaba gene Edip Cansever'in "*Çağrılmayan Yakup*" ismini çağrıştıran bir adla vurgu yapması elbet, Cansever kadar şiir ve düşünce bağımlı yaşatan bir şiire çalıştığı duygusunu yaşattıyor bizde.

2- Y.Yağdıran kendiyile çok ilgili bir anlatımı, türlü şiirsel edimlerle, karanlık bir şekle büründürerek, durup durup önümüze sürüyor. Bir şiirinde "*erguvanın gözlerinde yürüdüm*

geceyi" dediğine bakılırsa, doğadan kopardığı her türlü süsü anlatım aracı seçmiş, düz gitmeyen bir tasarımı yer yer sıralayarak, yer yer de kopuk bağlantılarla şiire dönüştürmüştür. "*ve ninem, bakmadı bir daha köyün yüzüne*" dediği yerde ölüleri öykülere doluşturduğunu saklamadan söyleyen şair, bir başka şiirinde de o karamsar edasını şu dizelerle noktalamış görünmekte bence: "*dünyada mekânsız, ahirette pervasız / bunca suçla ve ancak ormanlar paklar bizi*". Şairimiz tüm şiirleri genellendiğinde karamsar bir eda ile yazmaktadır. Hani yer yer yazdığından ve çevresinden sıkılır gibi bir his yansımaktadır okuyana..

3- Şair "*ben sizin kavganız değil miyim?*" dediği gün "*en az bin yaşındayım*" serzenişine bir karşılık bulmuş gibidir. Ardından da tarihin leşini toplamak için kaç dize daha arttırması gerektiğini, aile büyüklerine sorarak tarihi çıkışını şair büyüklerine danışmaktan çekinmemiştir. Belki onun yarası da bu dizelerde gizli:

*"usturuplu şiirler yazmalıymışım
öyle buyuruyor yazın dergileri
-küfretmeyen şiirler istilacılara-
kendisiyle barışık olmalıymış insan
yaşadığı çağla, dünyaya"*

Y. Yağdıran yer yer kelime tortusundan yarattığı eşsiz görüntü yumağından ve öne çıkardığı biçimli anlatımından kalan boşluklarda; belki kendine de sertleşen dik bir söylemi de işaret etmiş aralıklarla. "*namlı sözler etmeye adadığım ömür*" diye sözünü ettiği yer, kalbinin başkaca hüneri olmadığını tekrarladığı satır aralarıdır sürekli. Kendiyile durmadan hesaplaşan, bir iç konuşmayı incelterek, şaire yaraşır bir modern yöntemle kuşatan bir şair karşımızdaki. Özgeçmişinde yazdığı dergiler sorusunu kendince şöyle yanıtlıyor. "*Kendime yakıştırdığım ve buyur eden dergilerde yazıyorum*". Bunu söyleyen şair, biraz da edebiyat ortamına öfkeli bir portreyi seslenir gibi aynı şiirde.

4- Bursa'da çok şair yetişti günümüze değin. Nahit Kayabaşı'ndan Hilmi Haşal'a, İhsan Üren'den Serdar Ünver'e bir çok imza arasında; bugün Bursa'yla tümüyle örtüşmüş bir gençlikten, sonra orta yaşa yaklaşan bir şair olarak karşılıyoruz Yusuf Yağdıran'ı. "*Yok oluncaya dek yakmaktan bütün bu şiirleri*" dediği yazma serüvenini bir tutam öfkeyle kararttığı gibi, dev bir kın niyetine sabırla işlediği, farklı bir söyleme koşturduğu yerler de düşündürdü beni. Y. Yağdıran, gelecekte yazacağı şiirlerini merakla bekleyeceğim bir şair olarak kalacak usumda, hep.

Çıktı!

Gerçekçilik Açısından Ahmet Hamdi Tanpınar

Deneme-İnceleme

Tahir Abacı

İkaros Yayınları, İstanbul, Mart 2015, 208 s

Cihannur SELENGA

ÜVEY(S) EL ŞİİRİ

avcılar kükrer etin çizdiği sınırlarda
ışıldarlar sessizliklerle çılgık çılgığa
eti ortadan ikiye bölerler
orta yerinden; çiftleşmek denir buna
birleşmek
ve kendini yeniden doğurmak için.

bunu en son senin gözlerinde gördüm, ışıltılı ve sevimli
bir hayal geçidinde an be an
tenini öpüşlerle doldurduğun
çıldırmanın en güzel yolu budur dedin
aşkı yeniden aşkla tanımak için.

tek şansımı bu benim..., et üzerinde tatmin
bir köstebekle göz göze geldim, kendimi unuttum
yaklaştım; yaklaştım gördüm

burdum geçmişimi, bir çalar saat gibi döndürdüm. yeniden
kurdum

ben kendimi icat ettim; eğ(il)dim, gözlerimi öptüm
öldürdüm kendimi
doğurdum kendimi

-besle beni

Anıl CİHAN

BARİKAT DEFTERİ

çünkü gömüldüğün toprak
kadarsın diyor tuz ve ölü
aklındaki o mezar sorusuyla çıkma yola

bak elleri kalabalık şehirler
yontuyor sana öfkenin doğrusal şamanları
ve uzun soluklu bir yay geriliyor
avcının av belleğine

lehte unutmanın öteki yarısıym: çıkar
üstündeki gömleği: şimdi sen de bir nehre benze

kalbini sakınmadan sayıklayan
eşanlımlı bir bıçak perisi bıraktım – geride
saçları lime lime eflatun tohumu bir düş

ah adını yanlış yerlerinden kırdılar hayatın
kuşların barikat defterinde

incirin bahçede açtığı yaradır incir ağacı
su yürür -- gövde susar

insan hep, bir kabuğun dünkü
ağrısını taşırmış dünyada

Onur BAYRAKÇEKEN

LOKANTA DUVARI FOTOĞRAFI

yeşil gözlerinde kayıp ormanların şarkısı yatardı
sesinde tanker yorgunu imbat rüzgârları
şimdi son günündeki bir kelebek gibi sen
birden nereye gidiyorsun böyle
ardında fotoğraflardan bir havuz bırakıp da

böyle eski bir kent gibi uzak kalma bana
lokanta duvarlarına asılı suadiye çamlıca
babaların oğullarına anlattığı
bir kent olma

çünkü öldürmektir
aşkı
bir kişiye bırakmak

yıkılır eski, eskir yeni
ya büyür ağaçlar
eğilip ölümler ya da

şimdi sen gidiyorsan böyle
artık kim öğretecek bana
sevmeyi

kalbim babasız bir çocuktur
bırak da o da görebilsin
seni.

Naci BAHTİYAR

SİNİR BOYLARIM

yüzünde kalmak olmazdı sesinin derindi yarası
birbirinde çoğalırdı acılar, vuruldukça merhamet
sen ararken gözleriyle yıldızları ellerinle tenimi
damla damla nimbus sağalırmış toprağın memelerine

kulağım kurşun kalıbı döküldükçe sözden ağır değil
kırılsam orta yerimden çatlar sinir boylarım
tetüğün derimde gördüğün benlerim ölüm nisanıymış meğer
annemin hamileliğinde dokunduğu yerlerim

zılgıtlar çoğalırlı ölümün taraf olduğu yerde ben hiçim
ah o halaylar abdalın gönlünde ayrı bir seferistan
hayatın ortasında müşkül dilemma bir yalnızlık

şimdiyi hiçledik zaman ölümden çoğaldı
toprakta kendine çatladı yalnızlığın tohumu
bir oğula çoğaldık tadı bal coşkusu ırmak akan cennet

gerekli şeytanlar deşerdi yarayı dünden kanamalı sözler
cennetin yolu cehennemden geçer biraz da ben yanmalıyım
elif sevdadan başlar seveda bir çınarlık yaşamaya benzer

suskudan artan boşluk geceye ılık salan korku
büküldükçe demir içinden harlanır ayrılığın sıcaklığı
yasaklı geceler kaçak türküsü fısıldar rüzgârın kulağına
gök patlarsa annemin rahmini deşen sese yaklaşır kan izleri

Osman Serhat ERKEKLİ

134

Arıların önüne şeker koyuyorlar. Şairlerin önüne de başkalarının buluşlarını. Oysa Hüseyin Köse'nin **Akatalpa**'nın Şubat sayısındaki Güne Yağmurdan Başka Pencere Yok adlı aşk şiiri duyularak söylenmiş gerçek bir şiirdi.

135

Bu gece rüyamda bir ara yanımdakine dönüp bu sinema filmi mi yoksa ben rüya mı görüyorum, diye sordum.

136

Gövdesi olmayan bir ruh gibi mesela acıkmadan, eşyasız yaşayabilseydik.

137

Sevil Avşar, kaybedecek şeyi olanların tanrısı var. Tarım toplumuna geçişte baba tanrı egemen oldu çünkü tanrının mülkiyet ile ilişkisi var, diyor.

138

Ozan Öztepe aradı. O'nun ve eşinin Roboski Müzesi projesi bir ödül daha almış. Ben Uludere diyorum. Yıllar önce Cemal Süreya Türkçedeki Su kelimesinin Zap'tan geldiği görüşünde dakikalarca ısrar etmişti. Türk Milliyetçiliği 1911'den beri abartılarak doyuruldu ama bu çağda doymamış Milliyetçilikler ve yobazlık zararlı.

139

Kül'de Hayati Baki'nin 1937'de diğer şair arkadaşları ile birlikte Stalin tarafından kurşuna dizdirilen Özbek kadın şair Çolpan'a dair bir yazısı vardı. Ne tuhaf, kendi dilimizin farklı lehçelerindeki şairleri tanımıyoruz ama Batı devreye girince mangalda kül bırakmıyoruz.

140

Herkes bir şarkı gibi geçip gidiyor. Ömür bir şarkı gibi geçip gidiyor. Geçmiş hayatımızı bir şemsiye gibi bir yerlerde unutuyoruz.

141

Yeni yapılacak evlerinin bir metre karesi için müteahhitle aylarca kavga ediyorlar, oysa ölünce bir metre kare mezara girecekler.

142

Bugün 25 Mart 2015 İstanbul'da Ramis Dara ile buluştum. Bir yakınımın sağlık sorunu dolayısıyla gelmiş. İkimiz de edebiyat dışı konuşalım dedik ama olmadı. İlk kez tanıştık. Ömrün yükü. Belki daha sık otursak susmayı becerebiliriz. Çünkü otlar, ağaçlar, balıklar ve Sait Faik varken konuşmak zül.

ANKA'NIN KURDUĞU CÜMLE

toprak geçmişin bilgisiyle ağır
gökyüzü geleceğin

mağara duvarlarına bizon resimleri çiziyor
çelik uçlu kalemlerle
son insan!

açsak pencereyi, bir aksak semai
ferahlasak ferahlasak bir kuş yuvası kadar

nereden baksak
acının demir bukağısı kalıyor geriye

ah, jıyan!
sesler mi sağır, yoksa kulaklar mı
neredeydi "dünyanın en güzel Arabistan'ı"?

içinden su geçen şehirlerden geçtik
kurutulmuş güllerden, kuğulu göllerden

taze kan istiyordu ölüm tüccarları
*ben karanlığımı
ve ışığımı senin!*

içimin karında bir akçabardak
açılındı eski bir yaza doğru
*çok kuark, çok çocuk, çok su
bir gemiye, - güvertesi tuz
bordası şarap rengi-*

ah, jıyan!
rüya uykunun
peri soluğu

üç maskaron düştü Seine'in karanlığına
koparak Neuf köprüsünden
parıldıyordu yeşil ışıklar saçarak zümrüdünün üzerinde
Anka'nın kurduğu son cümle

derinliklerinde çağlayan suyu duydum
Allah'ın alnındaki ahşap kederi

birden hatırladım:
bir geyiğin peşine düşmüştüm ben

bütün tuzakları bilen!
bütün tuzaklara düşen!

yoksa
ben miydim o geyik?

Hızır İrfan ÖNDER

YALNIZLIK ÜÇLEMELERİ

- 1
yalnızlık silsin
gözyaşlarını
gölgemin!..
- 2
karşılıksız seviyor
yalnızlık
beni!..
- 3
gölgemin
ikizidir
yalnızlık!..
- 4
ölürsem
yazık olur
yalnızlığım!..
- 5
yüzü
gülecek mi
yalnızlığımın?..
- 6
ay vakti
gölgesi düşer
yalnızlığımın...
- 7
ey yağmur
hadi ıslatsana
yalnızlığımı!..
- 8
gidişin
yoksunluk krizi
yaratıyor bende!..
- 9
aynalarda yalnızlığımın silueti
yanımda çevrimdışı hayat
avuçlarımda eriyen ömrüm var!..

Yusuf SARAÇ

HAİKU

bakmasam gözlerine
-bakışmasak-
donuk bir mavi kalır
üzerimizde.

Beytullah KILIÇ

KISIK IŞIK

The Dubliners dinleyerek Neşet'e ağladığım...

Can sağlığı dilemeyiniz
Dillerin kemiği ellerde kaşık
Çakma sarışın adaletinizle
Zevkin türbelerini tütüren
Diliniz tunç

Perdemi kapadım
Harladım içimi
Gürledim sesimi yutarak
Ağladım üç incirlik bir yaz gibi
Camı çerçeveyi çizdim duvarıma
Perdemi açtım
Doldum toprağa...

Leyla TÜRKERİ

COĞRAFYA

Kaç türküyü utandırdım
böyle kaç çocuğun yemek yemesinden
ağlamasından
utandım.
Hangi şehrin boşluğu doldurur içimdeki çöplüğü
mucize diye bir şey yok iki gözüm.
Tanrının saçını çektim
çocukken bir deprem oldu

çocuklara dünyanın şeklini anlatacaktım
okulda dünya yoktu
coğrafyası eksik kaldı
belleği yitik andların

Rasim DEMİRTAŞ

HENÜZ

mehtap sönmeden son yaz
yıldızlar toplanmadan henüz limana
mevsimler geçmeden daha
kedi gibi dağa

yaşarken kokteyl ver minarelerde
gönlünde güle ve menekşe göklere
toplanılacak nasıl olsa bir gün
masan etrafında
sen istesen de istemesen de...

OKUMADAN OKUMAYA GEÇERKEN

Hasan EFE

SARDUNYA

büyük mez
çiçek aç maz
so
lar
sen siz

bu sardunya

M. Mahzun Doğan
(ocak '87 / Ankara)*

Soğuk ve şiddetli bir kış akışında ülkenin gündemi oldukça yoğun... Suya sabuna dokunmaksızın arka koltuklarda oturup da yolculuk yapan duyarsız bir kişinin bile bu kaos karşısında, pencere kenarından başını çevirip bakınca irkilmemesi olası değil!

Gün geçtikçe yok olan toplumsal ve kişisel değerler; kadın katliamları, öldürülen gençler, hızla artan işsizlik... Söylenenle gerçeğin örtüşmemesi; örneğin bir yetkilinin, işsizliğin önünün alındığı ve bunun sorun olmaktan çıkacağı anlamına gelen açıklamalarının ardından birkaç saat önce radyoda (Şubat 2015) resmi olarak açıklanan işsizlik oranı rakamlarının önceki yıllara göre daha yüksek olması!

Katledilen, parçalanıp yakılan, darp edilerek araba altında ezilen, bıçaklanan kadınlar. Bu ağır cinayetlerin yüzde bin dört yüz (resmi açıklama)** artması...

Bir öğrencinin (Ege Üniversitesi) yaşamını yitirmesi, iş yeri soygunları, otoyollarda sınırlı ve kural tanımayan sürücüler, katledilen gazeteciler (kartopu oynayarak / yere yatırılıp elleri arkadan bağlanan), erkek öğrencileri tacize yönlendiren bir okul yöneticisi (Antalya)...

Yoğun bir yağmur ve ayazda posta kutusundan dergileri alıp çarşıda dolanırken bir çay ocağına attım kendimi. Dar bir alanda yedi sekiz kişi küçücük masalara eğilip birbirleriyle ülke gündemini değerlendiriyor, bir yandan da tv haberlerini yan gözle izliyorlardı. Oturacak sandalye olmadığı için ocakçı, maden suyu kasasının üzerine bir minder atıp yer gösterdi bana. Ardından da dayadı çayı burnuma. Çayı her yudumlayışında içim biraz ısındıysa da yüreğimin buzu çözülmedi. Bir an kalkıp gitmek, uzaklaşmak istedim o mekândan. Ocakçı elime bir çay daha tutuşturunca kalkamadım. Gözüm, şeker çuvalının üstünde duran gazetedeki haber başlığında: ...*katledilen kadının parçaları çöp kutusunda bulundu!*

Yanımda oturan beyefendi (!) sandalyesini geri çekip elindeki tespihi ileri geri sallayarak ortaya, "Olur şey bunlar, bu kış şiddetli geçti, havalar ısınınca hepsi düzeldi," deyip sırtınca, karışındaki, "Kadın deyince düşüneceksin yeğenim," dedi ciddi bir yüzle. Yanındaki sıksa arkadaşı da boğazındaki gıcığı gidermeye çalışırken ocakçıya, "Aga, tazele çayları!" diyerek burnunu temizledi yüksek sesle.

"...bu kaos karşısında, pencere kenarından başını çevirip bakınca irkilmemesi olası değil" diyordum yazının başında, ama yaşamın içinde sürüklenen bazıları hiç de düşündüğüm gibi yaklaşmıyormuş bu akışa.

Diyeceksiniz ki, yukarıdaki şiirle bunun ilgisi ne?

Bir okurun, *şiir, yaşama dairse, şair de bu yaşamda akıntıya karşı kürek sallıyor olmalı****, sözü beni epey düşündürdü. Bugüne dek şiir üzerine yapılan tartışmalar, değerlendirmeler durmadı. Hâlâ da sürececek, sürececek diyorum çünkü bana göre yazın alanında bilişsel gelişimin en iyi gözlemlendiği yer şiir. Onda; bilgi, algı, bellek, örtük bellek, açık bellek, düşünme, bilgiyi geri çağırma, anımsama, çağırışım, ses, dil... gibi birçok şey bulabilirsiniz. Bu işleyiş sizi değişik psikolojilere oradan da farklı disiplinlere götürmekle kalmaz kendi iç dünyanızla hesaplaşmaya da vardır. Eğer ona yönelirsiniz.

Aynı günlerde elimde üç kitap**** daha vardı. Mehmet H. Doğan'ındı bunlardan biri. Günün geri kalan çalışması için masadan, onun, "Türk Şiirinden Son Okumalar kitabını alıp Bir Soruşturma ve Ötesi" bölümünü açarak okumaya başladım. Bu yazıların bazılarını daha önce değişik dergilerde okusam da aradan on on beş yıl geçmişti.

Okuduğum sayfadaki satırlar ilerlerken Mehmet H. Doğan, M. Mahzun Doğan'ın *Pencere* dergisindeki (Mart-Nisan 2000) bir yazısını alıntılıyıp 2000'li yıllar, şiirler, şairler üzerine bir tartışma yürütüyordu. Yazı bitince M. Mahzun Doğan'ın *Sesimde Mimosalar*'ını tekrar aldım okumak için. Zaman epey geçmişti. Sayfaları atlayarak sona vardığımda onun, "Sardunya" şiiri dikkatimi çekti. Sayfayı işaretlemeyen kitabı alıp masaya koydum.

Sabah, dünden kalan okuma ve şiir üzerine düşünme isteği hiç yoktu üzerimde.

Yine bir kadın cinayeti haberi!

Kahvaltı yapıp çayı içtikten sonra okuduğum kitaplar arasındaki *Şeker Adası*'nı aldım... Küba Devrimi sonrası yaşananlar... Orada da karaborsa, yolsuzluk... Okuduğum bölüm bitince zihnim biraz açılmıştı. *Sesimde Mimosalar*'ı yeni baştan hızla okuyup son sayfadaki "Sardunya" şiirine vardım. Bilgisayardan bir dosya açıp yerleştirdim yukarıdaki dizeleri... Üç dört gün dönüp dönüp okudum Sardunya'yı. Bu şiir bana göre; örgü, dize kuruluşu ve okuma yönünden kitaptaki diğerlerine göre daha (birkaçı dışında) farklıydı.

Sardunya üzerinde notlar alıp çalışma ön hazırlığını sürdürürken elimdeki değişik kitaplar arasında da gidip geliyordum...

Bu şiir üzerinde çalışmaktan vazgeçtim!

Oysa yürümek, uzanmak gerekir. Onulmazlığa, çirkinliklere, sevgisizliğe... Şiirle, sevgiyle!

M. Mahzun Doğan, *Sadunya'nın sensiz büyümeyp çiçek açmayacağını, sensiz kalınca solacağını* yıllar önce sezmiş.

Biz şiiri tartışanlara bırakalım, çünkü şiir böyle yol alır yaşamda.

* M. Mahzun Doğan, *Sesimde Mimosalar*, A kitabevi Yay, İstanbul, Eylül 1993

** www.ntv.com.tr/arsiv/id/25024737/)

*** İtalikler bir okura ait.

***** 1) Mehmet H. Doğan, *Türk Şiirinden Son Okumalar*, İkarus Yay., İstanbul, Mayıs 2008

2) Ivonne Lamazares, *Şeker Adası*, Çev. Esin Eşkinat, Roman, Türkiye İş Bankası Yay., İstanbul, Haziran 2001

3) Prof. Dr. Füsün Akkoyun, *Transaksiyonel Analiz*, Nobel

Yay., İstanbul, 4. bas. 2011

SENDEN SONRA AŞK VARDI

Senden sonra
Ne kalır geriye?
Aramızda bir yalnızlığı
Ayrılıkla değiştiğimizde
Dünya ayrılınca
İki yarı küreye
Bir çay vakti, bir meridyenle
Aramızda ne kalır?
Ayasofya'da ben
Üsküdar'da sen
Aramızda Kız Kulesi
Ne kalır ya boğazdaki denize?
Bir vapur mu, bir martı mı kalır?
Yoksa bir simit mi?
Yalnızlıkla ayrılık arasında
Bir tutsaklığın anısı susam susam
Düştükçe içimize
Kırıntıları toplayan ellerimizde
Bir susma mı kalır?

Belki bir cami kalır aramızda,
Sultanahmet'te
Belki de Galata'da bir kilise
Ezansız çansız saatlerde
Neyi arar bu inanç?
Kendi Tanrımızla baş başa
Eğilmiş kendisine?
Teninin haritasına gömülmüş
Unutulmuş bir dokunuştan sonra
Neyi arar
Günahlarımızla koyun koyuna?
Soyunulan inançsız akşamlarda

Ne kalacaksa kalır zaten o akşamlarda
Soyununca kendimize
Böyle bakışsız aşksız sevgiyi severcesine
İnancın sofrasında bölünmüş yanlış ekmek
Ne çıkar sen Müslüman olsan ben kâfir?
Aramıza tabur tabur girseler postallarıyla ne çıkar?

Kalsın yürümesin bu sokaklar,
İsyanlarla çalkalanan o sular,
Sussun mutluluktan arta kalan zamanlar
Peşim sıra o ayrılıklar,
İki yakanın arasında
Düğümlemiş boğazlarımızda
O dar köprüler,
Birleştirmes hiçbir şeyi hiçbir karaya

Var mıdır
Aşk çalıp uzaklara götürecek gemiler
Bu boğazdan geçen?
Kölelik çağına özgü
Tutsaklığımızla kalmıştık ya senle
Yok muyduk sen ve ben
Bu oyunda ellerimiz ayrılırken?
Doğu ve Batı arasında
Bir köprüde kalmış
Yapayalnız uzaktan birbirimize bakarken
Yoksa yok muydu aramızda bir sevgi?
Gemilerin uzaklara gidişini gördükçe
İçimizde büyüyen
İnsanlıktan da eski o çelişki?

Açlığını simit yaptım da yedim
Sıcaklığını çay gibi kaynattım da demledim
Seni kahvelerde parklarda bekledim
Aramızda sokak satıcıları, dilenciler
Aramızda öğrenciler, anneler, babalar
Aramızda kanayan yaralar
Aramızda o aynı puslu tezgâhlar
Aramızda aşk daha yokken
Başlamıştı burası yanmaya ta Roma'dan,

Aramızda eski bir masal
Aramızda kalsın seni çok sevdiğim
Aramızda kalsın doğmamış yeniçağ
Aramızda kalsın yasak kitaplar, sansür
Sevgisiz kelimeler, aramızda yansın!

Dünyalı bir kederden arta kalan
Bir ben bir de sen varsın şimdi,
Bir de işte o, yok!?
Aramızda gemiler
Aramızda limanlar
Aramızda ne varsa
Biz bize varmak için
Aramızda bir şey yok..

Söyleme kimseye yazdığımı bu şiiri
bugünden sonra oku ve artık unut,
Yitip gidenlerden seni toplasam da geriye,
Sahi o ayrılıkta tek başına niye bu umut?
Tek başına ya o sonsuzlukla baş başa
Ne diye yürür bu sokaklar peşim sıra?
Martılara belki de simitçikleri ata ata
Ne çare, arkamızda bir deniz kaldıysa boğaza?

Martı olurum ben illaki uzaklara
Sen o vapurda, bu şehirde var mısın ya söyle?
Şimdi kalbimde üşüyorsam,
Bil ki yalnızlık eşittir sevgiyeye.

→

Moda, 03.11.14

PASTEL SERAP

Diyorum ki güne ve şiire iyi başlamak nasıldır
bari bu şiire iyi başlasam
anne olduğumu unutsam, dağları ve ovaları unutsam
hayır unutmasam kendimi hayra yorsam
annemi babamı kardeşlerimi ve Didem'i
Allah ve şiir iyidir desem, hiç ağlamasam
:*İtiraf artık tedavülden kalkmış bir kâğıt para!**

Aşkağrı, Evlilik Gürültü Eder, Zamk ve daha nice şiir
alinyazısı gibi benim işte, alınma dualar zamklasam
kalbimin dua ve düş kırıklarını kendim sansam
hayatı onarmanın yara yaprakları aşk ve acı ise
dünyayı anlamaya pastel günah kendimden başlasam
ilk şiirimle son şiirim arasında dursam iç ses gibi
:*Bir çocuk bayramı gibi yaşamak isterdim her aşkı!**

Esirge ve bağışla beni ey şiir, sevgilim, biriciğim
dünyaya inandığım kadar sana inandım kandım
kızıma ve içime dokundukça bir kuğunun kalbi
Allah ve dünya. Boynum nasıl da yas ve yâr yeri
say ki kaderimin ezberinde kendime borçlanma her şiirim
eşyanın nabızı makasın nazarı tenim böyle de iyiyim
:*Allah'la samimi oldum geçen üç yıl boyunca!**

Diyorum ki güne ve şiire biraz iyi başladım, çok biraz
hüzün ve şairler sultanı olsam da içim merhemle
ovulmuş tutkal: Zehri alınmış günah, okunaksız cennet
iç ses dış ses kaç kızım var hepsi de büyümeli hemen
ten ve tırnak
yara ve kan!

**Didem Madak*

Çamlıca, 2 Nisan 2015

NÜ(ZÛL

1
Neyse ki taziye de bir şarkı
ölümün bile bir t/adı var

2
Bu saatte Paris Amsterdam ne umurumda
Arabistan ve tanrı iki ters cennet anbean
ağzın ve tenin ki pırıl pırıl

3
Şiir ve şehvet
boşluğun kristali
"*Haydi çocuğum, uyu sen pırlanta atım!*"*

4
Duyuyor musun şiiri ve beyazı
gamzeli her kadın ruh tabancası:
gez-göz-arpacık!

5
Erotizmden nevrotizme
içimin atları dörtlü

Zülâl, iyilikseverim!
Ah, bilemezsin dünya ve din nasıl da kötülük
kasığımı in nüfusum ol
bileklerimi kır kanıma nüfuz et
beni bırakma!

6
Şiir ki, yedinci öğle sekizinci günah sahi
Şems ve şer iştahı

7
Ey şâir, de ki: Allah beyaz anne
baba boylu boyunca turuncu ölüm rengi!

**) Tristan Tzara*

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Produksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR37000670100000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.